

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU

RO – 550024 Sibiu, Bulevardul Victoriei, 40
Tel. director: 0269 206856; centrală: 0269 212604; fax: 0269 216605
e-mail: secretariat@icsusib.ro; www.icsusib.ro

Nr. 30 / 02.06.2026

Concurs pentru ocuparea postului unic de asistent de cercetare științifică (ACS), normă întreagă,
pe perioadă determinată (12 luni)

Domeniul: Filologie

Specializarea: Lexicografie – Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania

Din cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA

**pentru concursul desfășurat în vederea ocupării postului unic de asistent de cercetare
științifică (ACS), normă întreagă,
domeniul filologie, specializarea lexicografie – Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania**

Tematica:

1. Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania (Siebenbürgisch-Sächsisches Wörterbuch): istoric, scop și importanță. Evoluția proiectului de la primele colecții de cuvinte până la volumele publicate.
2. Dialectul săsesc din Transilvania: caracterizare generală, zonele dialectale (Transilvania de Sud și Transilvania de Nord), trăsături fonetice, gramaticale și lexicale.
3. Structura articolului de dicționar: capul fonetic (Lautkopf), structura semantică, sinonimia, compușii și derivatele; indicarea etimologiei; valorificarea atestărilor documentare (sec. al XIII-lea – mijlocul sec. al XIX-lea).
4. Aspecte metodologice ale activității lexicografice și principiile de redactare a dicționarului; transcrierea fonetică (vocale, consoane, semne speciale).

Bibliografie:

1. Capesius, Bernhard: *Linguistische Studien* (editat de Helmut Kelp; cuprinde, între altele, *Wesen und Werden des Siebenbürgisch-Sächsischen* și *Das Siebenbürgisch-Sächsisches Wörterbuch*). München, Verlag des Südostdeutschen Kulturwerks, 1990.
2. Czajkowski, L. / Ulbrich-Bösch, S. / Waldvogel, C. (Hrsg.): *Sprachwandel im Deutschen*. Berlin, 2018.
3. Chelcea, S.: *Cum să redactăm o lucrare de licență, o teză de doctorat, un articol științific în domeniul științelor socioumane*. București, 2005.
4. Elsen, I.: *Neologismen. Formen und Funktionen neuer Wörter in verschiedenen Varietäten des Deutschen*. Tübingen, 2004.

5. Engelberg, St. / Lobin, H. / Steyer, K. / Wolfer, S. (Hrsg.): *Wortschätze. Dynamik, Muster, Komplexität*. Berlin, 2018.
6. Esselborn-Krumbiegel, H.: *Richtig wissenschaftlich schreiben. Wissenschaftssprache in Regeln und Übungen*. Paderborn, München, Wien, Zürich, 2008.
7. Fleischer, W. / Barz, I.: *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen, 2012.
8. Haldenwang, Sigrid: *Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania în decursul vremii*. În: *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu*, XXVIII/2021, p. 201–220.
9. Haldenwang, Sigrid: *Das Siebenbürgisch-Sächsische in der Sprachlandschaft Siebenbürgen*. În: *Deutsche Sprache und Kultur in Siebenbürgen* (editat de Wynfrid Kriegleder, Andrea Seidler, Jozef Tancer), Bremen, Edition Lumière, 2009, p. 11–22.
10. Haltrich, Josef: *Plan zu Vorarbeiten für ein Idiotikon der siebenbürgisch-sächsischen Volkssprache*. Kronstadt, Johann Gött, 1865.
11. Keintzel, Georg: *Lautlehre der Mundarten von Bistritz und Sächsisch-Regen*. În: *Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde*, Bd. 26/1894, p. 133–222.
12. Kisch, Gustav: *Vergleichendes Wörterbuch der Nösner (siebenbürgischen) und moselfränkisch-luxemburgischen Mundart*. În: *Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde*, Bd. 33/1905, p. 5–273.
13. Klein, Karl Kurt: *Adolf Schullerus und das siebenbürgisch-sächsische Wörterbuch*. În: *Transsylvania* (Buchreihe der Südostdeutschen Historischen Kommission, Band 12), München, R. Oldenbourg, 1963, p. 36–52.
14. Nägler, Thomas: *Die Ansiedlung der Siebenbürger Sachsen*. București, Kriterion, 1979.
15. Rein, Kurt: *Der bairische Anteil am Siebenbürgisch-Sächsischen Wörterbuch nach den Karten des siebenbürgisch-sächsischen Sprachatlases*. În: *Südostdeutsches Archiv*, 6/1963, p. 24–64.
16. Schuller, Johann Carl: *Beiträge zu einem Wörterbuche der siebenbürgisch-sächsischen Mundart*. Prag, F. A. Credner, 1865.
17. Schullerus, Adolf: *Vorwort*. În: *Siebenbürgisch-Sächsisches Wörterbuch*, vol. I, Berlin / Leipzig, Walter de Gruyter, 1924, p. IX–LXXII.
18. Thudt, Anneliese: *Das Gesetz der Auslauterweichung im Siebenbürgisch-Sächsischen*. În: *Forschungen zur Volks- und Landeskunde*, 11/1 (1968), p. 19–36.
19. Tröster, Johann: *Das Alt- und Neu-Teutsche Dacia*. Nürnberg, Johann Kramers, 1666.
20. *Siebenbürgisch-Sächsisches Wörterbuch* (Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania), vol. I–XI, București, Editura Academiei Române și Berlin / Köln / Weimar / Wien, Walter de Gruyter / Böhlau, 1924–2020.
21. Wytrzens, H. K. / Schauppenlehner-Kloyber, E. / Sieghardt, M. / Gratzner, G.: *Wissenschaftliches Arbeiten. Eine Einführung*. Wien, 2017.